

РЕШЕНИЕ

№ 332

гр. Плевен, 20.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, VI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Силвия Г. Даскалова

при участието на секретаря НАТАЛИЯ СТ. НИКОЛОВА
като разгледа докладваното от Силвия Г. Даскалова Гражданско дело № 20234430103797 по описа за 2023 година

на основание закона и данните по делото, за да се произнесе, съобрази следното:

Пред РС-Плевен е постъпила искова молба от А. А. М., ЕГН *****, от гр.Плевен, жк. „****“ № ***, чрез *** М., с ЕИК: ***, със съдебен адрес: гр.***, ул. „****“ №***, офис *** чрез адв. М. В. М., против „****“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, жк. „****“, бул. „****“ № ***, офис ***, представлявано от И.Д. и Д.Н., с правно основание чл. 55 ЗЗД.

В исковата молба се твърди, ищецът е сключил с ответника Договор за предоставяне на потребителски кредит № *** от ***.2020 г., при условията на Закона за електронния документи и електронните удостоверителни услуги /ЗЕДЕУУ/. Сочи се, че по силата на този договор, ответникът е следвало да предостави заемни средства в размер на 2500 /две хиляди и петстотин/ лева. Твърди се, че съгласно чл. 3, б. 6“ - годишният лихвен процент на заема е 23% /двадесет и три процента/, а годишният процент на разходите е 49.11% /четиридесет и девет цяло и единадесет процента/. Твърди се, че са уговорени срок и начин на плащане в 12 вноски, посочени в погасителен план към

договора, като не се посочва как е получен заема.

Излагат се доводи, че ищцата е заплатила доброволно и извънсъдебно заема, ведно с падежиралата към момента на предсрочното погасяване възнаградителна лихва и такса гарант. Твърди се, че заемът е погасен предсрочно, представя се копие на платежния документ с исковата молба.

Твърди се, че с плащанията от страна на ищцата по договора за заем, е погасена възнаградителна лихва за периода, в който заемната сума се е използвала. Твърди се, че ежесечно и кумулативно с месечната си вноска, ищцата е плащала такса „гарант“, въпреки че такава не е предвидена в основния договор. Твърди се, че единствено в чл. 5 от Договора за заем е посочено, че има предоставено по кредита обезпечение от страна на Ferratum Bank, като никъде не е посочено, че то е възмездно. Посочва се, че независимо от това, всички парични средства са заплащани по сметка на ответника.

Твърди се, че погасителните плащания на вноските по кредита са извършвани по банков път по сметка на „****“ ООД и по сметка на същото дружество чрез системата на „Изи Пей“. Твърди се, че сумата, която е заплатена от ищцата във връзка с договора за заем е в общ размер на 7 851,35 /седем хиляди осемстотин петдесет и един лева и тридесет пет стотинки/ лева.

Ищцата счита, че е надплатила сумата от 5 351,35 лева, понеже процесният Договор №*** за предоставяне на потребителски кредит от ***.2020 г., е недействителен, защото не отговаря на изискванията на ЗПК и съгласно чл. 23 от ЗПК и е следвало да върне само чистата стойност на кредита от 2500 лева, но не е дължала лихва и други разходи по кредита.

Счита, че процесният договор за кредит е недействителен на основание чл. 19, ал. 1 и ал.4 ЗПК във връзка с чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 4 ЗПК, тъй като Заемодателя е изискал и е събрал от ищцата лихви, такси и комисионни, свързани с договора за кредит, който не са предвидени в сключения договор за потребителски кредит. Твърди се, че макар да са посочени в договора лихвен процент и годишен процент на разходите, ответникът не е пояснил по ясен и разбираем начин какви са компонентите на ГПР.

Твърди се, че в договора не са включени такси, комисионни и други видове плащания, освен договорения лихвен процент, поради което ответникът няма право да формира ГПР в размер на 49,11%. Излагат се

доводи, че видно от приложените изчисления на годишен процент на разходите в електронни калкулатори в интернет, годишния процент на разходите при включена възнаградителната лихва като единствен разход по кредита следва да бъде 25.59%. Сочи се, че това нарушение има за правна последица съгласно разпоредбата на чл. 22 ЗПК недействителност на договора за заем и дължимост единствено на чистата стойност по кредита.

Сочи се, че действително приложената възнаградителната лихва по договора за заем е двойно по-голяма от тази, която е посочена в чл.3, б. „в“ от договора за кредит. Твърди се, че действително приложения размер на възнаградителната лихва е 40.05%.

Сочи се, че предвид липсата на други видими от договора разходи по заем и наличието на само 1 - договорената в чл. 3, ал. 1, б. „в“ възнаградителна лихва, може да се заключи, че последната, която е приложена по договора е в по-голям размер от посочената в договора. В тази връзка ако годишния лихвен процент е по-голям, то и годишният процент на разходите ще бъде значително по-голяма стойност, а това означава, че той е некоректно посочен в процесния договор. Поради некоректно посочения размер на годишния процент на разходите, ищецът счита, че е нарушена разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и съответно клаузата следва да бъде обявена за нищожна на основание алинея 5 от същия член.

Ищецът излага доводи, че дори и да не се приеме, че възнаградителната лихва е по-висока, то за да бъде такава вноската по заема, Кредиторът е инкорпорирал във вноската допълнителна сума, която е оскъпила кредита и съответно от страна на „***“ ООД не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК във връзка с договор №*** за предоставяне на потребителски кредит на ***.2020 г. Развиват се доводи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като трябва да се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Развиват се съображения, че годишният процент на разходите следва да включва всички преки и косвени разходи във връзка с кредитното правоотношение, включително, но не само таксите по отпускане и управление на кредита, възнаградителната лихва и други. Ищецът изтъква, че спазването

на това изчисление и даването на тази информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора са вменени като императивно разпоредба в ЗПК и ако това условие не е изпълнено, договорът за заем е недействителен.

Ищецът се позовава на нарушение на ЗПК и поради обстоятелството, че в договора кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема и ГПР. Твърди, че липсва ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият от 49.11 %/. Излага доводи, че съобразно разпоредбите на ЗПК, годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Ищецът твърди, че в посочената величина следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение, като в случая липсва яснота досежно тези обстоятелства. Счита, че се създават предпоставки кредиторът да ги кумулира, завишавайки цената на ресурса; че не става ясно какво се включва в общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи; не става ясно и как възнаградителната лихва е в много по-голям размер от действително дължимия съгласно договорените условия, тъй като видно от приложените извлечения от кредитния калкулатор, съгласно погасителния план, лихвата е в размер на 40.5 % /четиридесет цяло и пет процента/, а не както е посочено. Твърди още, че действително приложения лихвен процент върху главницата, годишния процент на разходите по кредита е 48.28 %, което е в противоречие с императивната норма на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

Излага доводи, че завишаването на възнаградителната лихва, без да е уговорена такава, представлява нелоялна търговска практика. Посочва, че в чл. 3, ал. 1 б. „е“ и „з“ от Договора е уговорено размерът на оскъпяването по кредита да е в един размер, а в действителност е друг, като по този начин се е целяло неоснователно обогатяване.

Посочва на следващо място, че съгласно чл. 5 от договора за кредит,

заемът се обезпечава с поръчителство, предоставено от „Ferratum Bank“, в полза на ответника. Съгласно него с одобрението на обезпечението се одобрява и кредита. Излага доводи, че за да бъде отпуснат заема, следва обезпечението да бъде предоставено, но в договора не е описано, че се дължи такса „гарант“ или, че поръчителството е възмездно. Сочи, че в годишния процент на разходите не е включено плащането към дружеството гарант, а това плащане е съставна част от ГПР по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК. Ищецът твърди, че получаването на кредита е обусловено от получаването на гаранция. Ищецът излага аргументи, че невключването на плащането по гаранцията в размера на ГПР представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗЗП, което от своя страна води до неравноправен характер, респ. до недействителност на клаузите.

Ищецът сочи, че нищожността на кредитната сделка не е произвела правен ефект и уговорката за заплащане на възнаграждение на втория ответник „Фератум Банк“ за учредяване от негова страна на лично обезпечение, също е нищожен. Ищецът сочи, че договорът за поръчителство е с акцесорен характер, поради което може да съществува валидно само при действителен главен дълг.

Твърди се, че конкретният договор е недействителен и на самостоятелно основание. Сочи, че сключеният договор за поръчителство с длъжника, а не с кредитора, на практика лишава от основание самия договор. Излага доводи, че поставянето на изискване към потребителя да заплати възнаграждение за покриване на риска от неизпълнение на кредитора на задължението му за предварителна оценка на платежоспособността, води до допълнително увеличение на задълженията и противоречи на Директива 2008/48.

С оглед гореизложеното, моли да се приеме, че предявеният иск в настоящото производство, е по чл. 55, ал. 1, пред. 1 от ЗЗД, а именно иск за връщане на платеното при начална липса на основание. Посочва, че в случай, че основаният договор е недействителен, то и акцесорният /договор за поръчителство/ също ще бъде, като всички пари платени във връзка с него също подлежат на възстановяване.

Отправено е искане да бъде осъден ответникът „***“ ЕООД, с ЕИК *** да заплати сумата от 5351,35 /пет хиляди триста петдесет и един лева и тридесет и пет стотинки/ лева, на основание чл. 55 от ЗЗД, представляваща

недължимо платените суми от А. А. М., ЕГН ***** на ответника.

Направени са доказателствени искания. Претендират се разноси.

Постъпила е молба - уточнение № 34547/18.12.2023г. от ищеца, в изпълнение на указанията, дадени с Разпореждане № 13342/21.11.2023г., като ищецът моли да бъде прието, че предявява иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, с цена на иска 5351,35 лева. Уточнява, че не предявява иск за нищожност на целия договор или отделни негови клаузи, нито иск за недействителност на договора за поръчителство. Сочи, че исковата претенция е само по отношение на недължимо платени от ищеца на ответника суми, по банкова сметка на ответника, представляващи възнаградителна лихва, възнаграждение/такса за поръчителя „Фератум Банк“, и други такси, които суми били събрани въз основа на неравноправни клаузи. Уточнява, че в тази връзка е подробното изложение в исковата молба, досежно недействителността на договора и клаузите в него.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника чрез *** Г.Г.. Ответникът счита, че претенцията е по чл. 26 ЗЗД и цели прогласяване нищожността на чл. 5 от Договор за потребителски кредит № *** от ***.2020 г., сключен между ищеца и ответника, като с посочената клауза е уговорено обезпечаване на задължението на ищеца да върне получените средства ведно с възнаградителна лихва, чрез поръчителство, предоставено от „Фератум Банк“ / Малта/.

Ответникът излага доводи, че при кандидатстване, всеки кредитополучател, включително ищецът в настоящото производство, може да избере да сключи договор за гаранция с гарант (поръчител), предложен от кредитора, за да обезпечи задълженията си по кредита, или да посочи поръчител, избран от него. Сочи, че видно от визуализираното извлечение от интернет страницата на „***“ ЕООД потребителят може да избере какво обезпечение да предостави - поръчител, който сам той е избрал или Фератум Банк (Малта) - дружество партньор на „***“ ЕООД.

Ответникът излага доводи, че сключването на договор за гаранция от Кредитополучателя не е задължително условие за сключването на договор за кредит и не увеличава възможностите на Кредитополучателя за отпускане на кредит в желания от него размер и при предлаганите от Кредитора условия. Твърди, че избраната възможност заляга в процесния чл. 5 на Договора за

кредит, който се генерира автоматично въз основа на избора, който потребителя е направил при подаването на заявка за кредит - т.е. същата уговорка се явява индивидуално договорена по избор на потребителя.

Счита, че предявените искове за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция, са недопустими поради непредявяването им срещу надлежната за този спор страна – „Фератум Банк“. Посочва, че договорът за гаранция е сключен между Ищеца и Фератум Банк (както сам ищецът посочва), докато исковете са предявени срещу „***“, а „Фератум Банк“ е самостоятелно юридическо лице.

Излага доводи, че договорът за гаранция е отделно облигационно правоотношение, по което „***“ не е страна. Излага съображения, че прогласяването на Договора за гаранция за нищожен, съответно унищожаването му в рамките на настоящото съдебно производство няма да произведе сила на пресъдено нещо по отношение на „Фератум Банк“ и така няма да настъпи промяна в патримониума на Ищеца.

Счита, че ищецът е завел искове за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция срещу ненадлежна страна по делото, поради което същите следва да бъдат оставени без разглеждане като недопустими.

Посочва, че ищецът сам е избрал в електронния формуляр като обезпечение поръчителство от „Фератум Банк (Малта)“, и след като се е запознал е дължимите от него такси по Договора за гаранция, е подал заявлението за сключване на договор за потребителски кредит. След това се твърди, че ищецът е получил по e-mail преддоговорна информация, в която е било посочено изрично, че за сключването на Договора за кредит „***“ ЕООД изисква от ищеца да обезпечи задълженията си чрез поръчителство, заедно с проекти на Договора за кредит. Твърди се още, че отделно потребителят получава по електронна поща и цялата документация от Фератум Банк (Малта), а именно Договора за гаранция и прилежащите му документи. Твърди се, че ищецът, след като първо сам е посочил Фератум Банк (Малта) като поръчител и е получил информацията, съответно проектите на договорите, е потвърдил изрично чрез СМС, че желае да сключи договора за потребителски кредит при посочените условия.

С оглед изложеното, ответникът счита, че не е налице твърдяната от

ищеца заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68е от ЗЗП.

Ответникът счита за неоснователни твърденията, че е налице нарушение на чл. 143 от ЗЗП. Посочва, че клаузата на чл. 5 от процесния договор за кредит ясно посочва избраната от самия ищец опция за поръчител, като дори на този етап същият не е задължен да сключи договора. Сочи, че съгласно представения е настоящия отговор Стандартен европейски формат на преддоговорна информация (СЕФ), ясно и недвусмислено са посочени възможностите за обезпечаване на кредита, съответно икономическите последици за ищеца, ако избере поръчителство чрез сключване на договор за гаранция е Фератум Банк (Малта). Твърди се, че дължимите към „Фератум Банк (Малта)“ суми са описани подробно и в договора за гаранция, който ищецът доброволно е сключил.

Ответникът намира твърдението на ищеца, че сключването на Договор за гаранция с „Фератум Банк (Малта)“ има за цел единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита за неоснователно. Сочи, че необходимостта от обезпечение за кредитора се явява следствие на извършваната от него оценка на кредитоспособността на потребителя (съгласно чл. 16 от ЗПК, като кредиторите са длъжни да извършат такава оценка във всеки отделен случай) и има за цел да гарантира финансовия риск, който „ФЕРА ТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД носи от възможността да има неизпълнение от страна на ищеца. Излагат се аргументи, че „***“ ЕООД има интерес от получаването на обезпечение именно за да си гарантира, че няма да търпи вреди от неплатежоспособността на длъжника.

Излагат се доводи, че предвидените разходи в СЕФ са били включени в последици по ясен и разбираем за ищеца начин и в Договора за кредит. Ответникът се позовава на чл. 3 от Договора за кредит, че общата сума, която следва да бъде върната от ищеца е в размер на 3075 лева, като главницата е в размер на 2500 лева, а лихвата е в размер на 575 лева. В тази връзка счита, че за ищеца е била налична и индивидуално уговорена всяка една сума, която той е следвало да върне, с оглед на сключения от него Договор за кредит, като тези стойности са били на разположение на ищеца през целия процес на кандидатстването, а именно: 1. При попълването на електронния формуляр на интернет страницата на „***“ ЕООД за отпускането на кредит: 2. Чрез предоставения СЕФ на електронната поща на ищеца след подаване на

заявката за кредит; 3. Чрез предоставения проект на договор за кредит, който е бил надлежно одобрен от ищеца с изпращането на код за потвърждение в този смисъл.

Ответникът излага аргументи, че кредитополучателят е уведомен за това свое задължение преди да вземе решение за сключването на договора и е могъл да направи свободна и самостоятелна преценка дали е в състояния да изпълни това изискване или не. Твърди се, че след като кредитополучателят е уведомен предварително за това изискване на кредитора, той разполага с достатъчно време да прецени, кое от обезпеченията може да предостави и с оглед на предоставената му информация за дължимите суми, да сключи договора за кредит съгласно своя избор.

Ответникът твърди, че посоченият ГПР от 49.85, % в Договора за кредит е в съответствие с чл. 19, ал. 4 ЗПК, тъй като не е по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута. Сочи, че възнаграждението за предоставената от „Фератум Банк (Малта)“ услуга за гаранция, от своя страна, не се включва в размера на ГПР, тъй като не е задължителна за сключването на Договора за кредит. Посочва, че твърденията на ищеца, че е бил принуден да сключи Договор за гаранция с „Фератум Банк“ не отговаря на обективната действителност.

Излага доводи, че ищецът е имал възможност да се откаже от сключения договор за потребителски кредит в срок от 14 дни от сключването му без да дава обяснения за това и без да дължи обезщетение и неустойки, което право е предвидено и в чл. 9 от Договора и което право ищецът не е упражнил.

Отправено е искане да бъде отхвърлена исковата претенция, като неоснователна. Направени са доказателствени искания. Претендират се разноси.

В открито съдебно заседание ищецът не се явява, не се представлява. С молба Вх.№5091/20.02.2024г. адв. М. уведомява Съда, че поради служебна ангажираност е възпрепятстван да се яви в съдебно заседание, моли делото да бъде разгледано в негово отсъствие. Моли да му бъдат присъдени направените разноси.

В открито съдебно заседание ответникът се представлява от *** Г.Г., която поддържа отговора на искова молба. Претендират се разноси.

Съдът, като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства и съобрази доводите на страните, намира за установено от фактическа и правна следното:

Установява се от представеното заверено копие на Договор за предоставяне потребителски кредит №***/***.2020 г., че страните по делото са обвързани от облигационно правоотношение, по силата на което ответникът „***“ ЕООД е предоставил по Договор за предоставяне потребителски кредит №***/***.2020 г. сумата от 2500 лева главница на ищеца при 12 броя вноски. Уговорена е лихва в размер на 575 лева, при лихвен процент 23%.

Установява се от представеното заверено копие на Договор за гаранция /поръчителство/, сключен между „Фератум банк“ и ищеца А. М., че е сключен на 17.10.2020г., като в чл. 1.6 е предвидена такса за предоставяне на гаранция /поръчителство/ в размер на 3157 лева, при брой вноски 24, дата на първо плащане 15.11.2020г. Разглеждайки уговорките Договора за предоставяне на гаранция, Съдът констатира, че възнаграждението за гаранционна сделка, се основава на неравноправни клаузи. В случая уговорката за гаранционната сделка е с размер – 3157 лева, която сума надвишава размера на предоставения кредит с над 600 лева, Доколкото обаче задълженията са разделени в два отделни договора, които подписва длъжника, това не му позволява, в качеството на потребител, да прецени икономическите последици от сключването на договора - налице е неравноправност на клаузата за възнаграждение за поръчител, съгл. чл. 143, ал. 2, т.19 от ЗЗП.

Не се спори между страните, че съгласно чл. 5 от Договор за потребителски кредит №***/***.2020 г., кредитът се обезпечава с поръчителство от страна на „Ferratum Bank“, като уговорката за обезпечение не може да се отмени нито от кредитополучателя, нито от лицето, предоставило обезпечението.

Така уговорено, това задължение всъщност дава единствената реална възможност за сключване на договор с определено от заемодателя лице, което от своя страна да определи допълнително възнаграждение, което да се заплаща не отделно, а с вноските по договора за кредит. Тази допълнителна сума представлява скрит разход по кредита и противоречи на добросъвестността в отношенията между страните /касае се и за

недействителност на клаузата по чл. 26, ал. 1 пр. 3 от ЗЗД/. Дължимото възнаграждение по договора за поръчителство по същество противоречи и на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, която предвижда, че годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Възнаграждението обаче не фигурира като разход в ГПР по кредита. Последицата от това противоречие е предвидено изрично в чл. 19, ал. 5 ЗПК - клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни. Този извод се подкрепя и от това, че самият поръчител изначално разсрочва вземането за гаранция към всяка погасителна вноска, с което същата се увеличава.

Съгласно заключението на изслушаната съдебно-счетоводна експертиза, което не е оспорено от страните и Съдът кредитира като обективно и компетентно, че освен сумата от 2500 лева, преведена по банкова сметка на ищеца в „ОББ“ АД, съгласно анекс от 15.06.2021г. на ищеца е била отпусната и сума от 1500 лева. Така формираната главница от 4100 лева, *** дава заключение, че е изцяло погасена от ищеца. *** Т. И. дава заключение, че от всяка внесена от кредитополучателя сума, са правени преводи към „Фератум банк“, като общо преведена сума за гаранция е в размер на 3157 лева. *** дава заключение, че сумата от 3157 лева за вноски гаранция е формирана от сумата 1925 лева по договора и от сумата 1540,74 лева към анекса. Дадено е уточнение в открито съдебно заседание, че вноската, която включва главница, лихва и такса гаранция е винаги 416,67 лева. *** Т. И. е посочило, че ГПР по договора за заем е 49,11%, но ако се вземе предвид и сумата - възнаграждение по договора за предоставяне на поръчителство, ГПР ще бъде многократно над пет пъти законната лихва. *** е дало заключение, че посоченият ГПР от 49,11 % включва само главница и договорна лихва.

Съгласно заключението на изслушаната съдебно-техническа експертиза, което не е оспорено от страните и Съдът кредитира като обективно и компетентно, заявката за кредит може да се подаде с личен гарант; гарантът може да бъде избрано от кредитополучателя физическо лице или банка, партньор на „Фератум“. *** К. Т. е онагледило с хронология електронната кореспонденция между страните, съгласно която на ищеца са били предоставени по ел.поща стандартен европейски формуляр, договор за потребителски кредит, погасителен план към него и общи условия. *** е изготвило и приложение „справки за одобрени и отпуснати кредити на потребители с личен гарант“.

Ирелевантно за спора е обстоятелството, че след получаването от ответното дружество на възнаграждение за предоставената гаранция, същото

е било преведено на едно трето лице – „Ferratum Bank“. Същественото в случая е, че основание за извършеното плащане от ищеца е неравноправна клауза, регламентираща обезпечение чрез поръчителство, и че плащането е извършено именно към ответника, като отношенията на последния с поръчителя са без пряко правно значение за предявения иск.

Възнаградителната лихва има характер на цена на предоставената услуга, като нейната стойност, следва да се съизмерява, както със стойността на отпуснатия заем, така и със срока, за които се уговоря връщането, както и с обстоятелството дали е обезпечен. Към датата на сключване на договора е налице законово ограничение на максималния размер на разходите по кредита, по реда на чл.19 ал.4 от ЗПК /ДВ бр. 35/2014г в сила от 23.07.2014г./, където е посочено, че годишният процент на разходите, не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Свободата на договаряне е дала възможност при съвпадение на волите на страните да уговорят лихва по предоставените в заем парични средства, в какъвто намерят за удачен размер, стига да не нарушават изискването на чл.19, ал.4 на ЗПК. Ако законодателят е искал да постави граница до която може да се договаря размер на договорна лихва, то е щял да го направи отделно от разпоредбата на чл.19, ал.4 на ЗПК.

По отношение на договорите за потребителски кредит е налице прието европейско законодателство, доколкото защитата на потребителите е една от целите на Съюза, за изпълнението на която държавите членки са предоставили компетентност. В изпълнение на тази компетентност ЕИО и ЕО /сега ЕС/ са издали Директива 93/13/ЕИО и Директива 2008/48/ЕО, които са транспонирани в българското законодателство съответно в ЗЗП и ЗПК. Условието, при които следва да се предоставят кредити на потребители, са предмет на специално регулиране от 1.10.2006 г. със ЗПК (отм.), като на този начален етап законодателят е въвел само изисквания за ясно оповестяване на волята на договарящите се относно икономическата тежест, поемана от потребителя, чрез изискването за посочване на ГПР като задължителен реквизит на договора и забраната за търсене от потребителя на каквито и да е суми над ясно обозначените разходи. Този закон е заместен от 12.05.2010 г. с нов акт със същото наименование, който до изменението му с ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., също не е уреждал изрично размера на разходите, възлагани на кредитополучателя. След посочените изменения са приети нови три алинеи на чл. 19 ЗПК, като са обявени за нищожни уговорки за размер на годишни разходи, надхвърлящи пет пъти размера на законната лихва и съответно извършените плащания от потребителите на вноски,

определени по прекомерно договорен размер, се приемат за дължимо платени редуцирани по размер задължения. Според нормата на чл. 19 ЗПК, годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. До тази законодателна промяна, предоставянето на тази услуга на потребителите не е било регулирано с императивен лимит на възнаграждението на кредитора, но поради злоупотреба с договорната свобода, несъвместима с обществения морал, съдът намира, че като несъвместими с добрите нрави следва да се считат сделки на търговци, договарящи с потребителите ГПР, съществено надвишаващ възприетия по-късно горен праг на петкратен размер на законната лихва. Договорната лихва е възнаграждението /печалбата/ на кредитодателя за това, че е предоставил определена сума в заем. За да защити потребителя и за да се избегне неоснователното обогатяване на финансови институции, предоставящи потребителски кредити чрез определяне на висок лихвен процент, законодателят е предвидил същият да е компонента, която се включва при формирането на ГПР и съответно е определил максимален размер на последния. В тази връзка, преценката за противоречие със закона следва да се прави на плоскостта дали сборът на договорната лихва, ведно с другите разходи, не надвишава фиксирания от законодателя максимален размер на ГПР. Процесният договор за кредит е сключен след изменението на чл.19 ЗПК /обн.ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г./, поради което по отношение на същия е приложимо изискването алинея четвърта на същата разпоредба ГПР да не надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Както бе посочено, законодателят е предвидил ГЛП да е компонент от ГПР и съответно е определил максимален размер на последния именно, за да защити потребителя и да се избегне неоснователното обогатяване на финансовите институции. В тази връзка, след като сборът на договорната лихва и другите разходи не надвишава фиксирания от законодателя максимален размер на ГПР, то с определяният лихвен процент кредиторът не е целял да се обогати неоснователно за сметка на кредитополучателя. Практиката на ВКС, според която противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва е постановена преди с разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК да бъде въведен законово установен императивен лимит на възнаграждението на кредитора.

Според задължителната практика в т. 1 от ППВС № 1/1979 г., фактическият състав на неоснователното обогатяване по чл. 55, ал. 1 ЗЗД предполага преминаване на имуществени блага от една правна сфера в друга и начална липса на основание за разместване на богатата. В тежест на ищеца по иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД е да докаже сключване на

договора с посочените клаузи, плащане по договора - разместването на благата - напр. даване на вещ или плащане на определена сума пари, довело до намаляване на патримониума му, т.е. наличието на обедняване, а съществуването на основание за разместването подлежи на доказване от ответника, размер на претенцията си.

По отношение на предявения осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, безспорно се установи от заключението на съдебно-счетоводната експертиза, че в изпълнение на задълженията си по договора за предоставяне на поръчителство, ищецът е заплатил на ответника сума в общ размер от 3157 лева. Кумулирането на към месечните вноски на задължение за „гарант“ е довело до оскъпяване на кредита. Плащането на сумата е извършено от ищеца при начална липса на основание, предвид гореизложеното за недействителността, поради което недължимо платените суми подлежат на връщане, на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД. Ответната страна не установи наличието на валидно правно основание, по силата на което да е настъпило имущественото разместване.

Във връзка с гореизложеното, недължимо платената сума възлиза на 3157 лева, в който размер предявеният от А. М. от гр.Плевен против „***“ ЕООД осъдителен иск по чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД се явява основателен и следва да бъде уважен. За разликата до пълния претендиран размер от 5351,35 лева претенцията следва да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

Останалите възражения на ищеца и ответника са неотносими към правния спор.

По разноските:

На основание чл.78, ал.1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените деловодни разноски, които са в размер на 214,05 лева за държавна такса и 163,50 лева за депозит за вещо лице по съдебно-счетоводна експертиза. С Протоколно определение № 200/29.01.2024г. Съдът е констатирал, че от страна на ищеца са надвнесени 100 лева за съдебно-счетоводна експертиза, като във връзка с депозирана молба Вх. № 3994/09.02.2024г. от ищеца, е разпоредено да бъдат върнати 100 /сто/ лева по посочена банкова сметка.

Съдът намира, че за уважаването на искане за присъждане на ***ско възнаграждение за оказана безплатна ***ска помощ и съдействие на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА е достатъчно да е представен договор за правна защита и съдействие, сключен между страна в процеса и ***-пълномощник, в който да е записано изрично, че ***ът ще оказва безплатна

правна помощ и съдействие на страна по делото—физическо лице, което се намира в затруднено материално положение, както и да е направено искане за присъждането на такова възнаграждение. Съдът няма задължение по закон да проверява дали страната е материално затруднена, за да може да уговаря с ***а пълномощник на същата, безплатна ***ска правна помощ и съдействие по чл.38, ал.1, т.2 от ЗА, доколкото се касае за вътрешни отношения между представител и представляван. При уговорено ***ско възнаграждение между представител и представляван, което е заплатено от представлявания, разходите се присъждат в полза на страната-упълномощила ***а по делото, а при осъществена безплатна ***ска защита и съдействие на материално затруднено физическо лице-страна в производството, разноските се присъждат на ***а / както е в настоящия случай/, тоест и в двата случая се дължи ***ски хонорар предвид изхода на делото.

В полза на процесуалния представител на ищеца следва да се присъдят разноски за предоставената безплатна правна помощ в минималния размер по Наредба №1/2004, в редакцията ѝ към момента на подписване на договор за правна защита и съдействие от дата 14.08.2022г., на л. 141 от делото, регламентиран с нормата на чл.7, ал.2, т.2 от Наредбата (преди изменението обн. ДВ бр. 88 от 4.11.2022 г.), а именно **450,99 лева**, които ответникът „****“ ЕООД, ЕИК ***, следва да бъде осъден да заплати на *** М., с ЕИК: ***, със съдебен адрес: гр.***, ул. „****“ №***, офис *** чрез адв. М. В. М..

По изложените съображения Районен съд-Плевен

РЕШИ:

ОСЪЖДА на осн. чл. 55, ал.1 ЗЗД „****“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, жк. „****“, бул. „****“ № ***, офис ***, представлявано от И.Д. и Д.Н., ДА ЗАПЛАТИ на А. А. М., ЕГН *****, от гр.Плевен, жк. „****“ № *** сумата от **3157 /три хиляди сто петдесет и седем/ лева, представляваща недължимо платено възнаграждение —„такса за предоставяне на гаранция/поръчителство“, по Договор за гаранция /поръчителство/ от 17.10.2020г., ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба- 05.07.2023г. до окончателното изплащане, КАТО за разликата до пълния претендиран размер от 5351,35 лева, ОТХВЪРЛЯ ИСКА КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.**

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК, „****“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, жк. „****“, бул. „****“ № ***, офис ***, представлявано от И.Д. и Д.Н., ДА ЗАПЛАТИ на А. А. М., ЕГН *****, от гр.Плевен, жк. „****“ № *** разноски в размер на **214,05 лева за държавна такса и 163,50 лева за депозит за вещо лице по съдебно-счетоводна експертиза.**

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК, вр. чл.38, ал.2 ЗА, „****“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: със седалище и адрес

на управление: гр. София, жк. „***“, бул. „***“ № ***, офис ***, представлявано от И.Д. и Д.Н. **ДА ЗАПЛАТИ** на *** М., с ЕИК: ***, със съдебен адрес: гр.***, ул. „***“ №***, офис *** представлявано от адв. М. В. М., ***ско възнаграждение в размер на **450,99 лева** за оказаната по производството безплатна правна помощ.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд-Плевен в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____